

Återrapport Aktivitetsplan 2025

Samverkansnämnden

Sjukvårdsregion Mellansverige

Antagen av Samverkansnämnden datum 2026-02-13

Återrapport samverkansnämndens aktivitetsplan 2025

Enligt Avtal om samverkan i Sjukvårdsregion Mellansverige ska en årlig aktivitetsplan knytas till Samverkansnämndens verksamhetsplan. Aktivitetsplanen är indelad utifrån avtalets fokusområden och nedan redovisas arbetet med planens aktiviteter under 2025.

Fokusområde Verksamhet och utveckling

Produktionssamverkan

- Underlätta samordning av vårdproduktion mellan regionerna

Samverkan kring produktionsplanering och optimering av sjukvårdsregional gemensam vård har utvecklats under året. Produktionsplaneringsgruppen har identifierat förbättringsområden för att stärka produktionsplaneringen. Åtgärder har genomförts med fokus på de av regeringen utpekade områdena gråstarr, framfall och höftproteser. Statsbidrag har betalats ut för att vårdköerna har kortats inom dessa områden. Utifrån storleken på utbetalade statsbidrag har arbetet varit gynnsamt. 46–100 % av statsbidraget betalades ut till regioner inom Sjukvårdsregion Mellansverige.

- Stödja utvecklingen av gemensamma strategier för arbetsfördelning inom sjukvårdsregionen

Produktionsplaneringsgruppen har haft möten med utvalda verksamhetschefsgreppur för att diskutera ökad samverkan och möjlighet till långsiktiga avtal. Detta arbete påbörjades redan föregående år och har fortsatt under 2025. Överenskommelser som sträcker sig över flera år skapar förutsättningar för gemensam produktion och ett effektivt resursutnyttjande. Även om inga konkreta avtal har etablerats ännu, har möjliga samarbeten identifierats.

Nationell och sjukvårdsregional nivåstrukturering

- Stödja arbetet med nationell nivåstrukturering

Sjukvårdsregionens representanter i Nämnden för nationell högspecialiserad vård, och i Beredningsgrupp 2 till nämnden, har aktivt deltagit i arbetet med nationell nivåstrukturering.

Den sjukvårdsregionala samverkansgruppen för nationell högspecialiserad vård (NHV) har under året hanterat sju områden som varit ute på remiss från Socialstyrelsen och regionernas remissvar har delats i samverkansgruppen. Sex NHV-tillstånd har utlysts varav Region Uppsala sökte fem och fick tre.

Sjukvårdsregionalt har vården kartlagts inom områdena Differences in sex development (DSD), Lymfödemterapi och Rekonstruktiv kirurgi vid inflammatorisk tarmsjukdom. Ledningsgruppen har gett berörda verksamhetschefsgreppur i uppdrag att titta närmare på

Datum
2026-02-13

de två senare områdena och återkomma med eventuella behov av sjukvårdsregional utveckling.

Den sjukvårdsregionala rutinen för hantering av sakkunnigförslag om sjukvårdsregional nivåstrukturering har uppdaterats och verksamhetschefsgruppernas roll har förtydligats.

- Främja samverkan kring nationell högspecialiserad vård

Den sjukvårdsregionala samverkansgruppen för nationell högspecialiserad vård (NHV) har under året främst ägnat sig åt informationsutbyte och diskussioner om vad som är aktuellt nationellt samt inom de regioner i sjukvårdsregionen som har, eller planerar att ansöka om tillstånd för att bedriva nationell högspecialiserad vård.

Gruppen har identifierat en tidpunkt tidigt i processen där regionerna börjar dela information och gör analys i syfte att öka kunskapen om den systempåverkan ett visst förslag om nationell högspecialiserad vård kan ge.

De två universitetssjukhusen i Uppsala och Örebro har regelbundna avstämningar om NHV-processen.

Arbetet i samverkansgruppen har rapporterats på samverkansnämndens möten tillsammans med rapporter från ledamöterna i nämnden för NHV och representanter i Beredningsgrupp 2 till nämnden för NHV.

Forskningssamverkan

- Främja forskningssamverkan mellan regionerna

Under året 2025 har samverkan avseende forskning i Sjukvårdsregion Mellansverige fördjupats. Det har skett genom ett antal aktiviteter, bland annat en ansökan om och uppstart av ett Vinnova-finansierat projekt, för att stärka samverkan kring kliniska prövningar i sjukvårdsregionen.

Workshop och dialoger har skett mellan flera direktörsgrupper vilket mynnat ut i en gemensam sjukvårdsregional målbild för forskning. Målbilden har i sin tur lett till dialoger bland annat med verksamhetschefer om vilka förutsättningar som behövs för att ta fram mer evidens och ny kunskap om vård, behandling och förebyggande arbete.

Vid utlysningen av forskningsmedel för samverkansprojekt 2025 var antalet sökande projekt tjugo procent fler än föregående år.

Krisberedskap och civilt försvar

- Säkerställa sjukvårdsregional samverkan kring masskadehändelser

Under året har arbetsgruppen för samverkan vid masskadehändelser fortsatt sitt arbete för att stärka förmågan vid masskadehändelser i sjukvårdsregionen. Huvudfokus har varit att ta fram en rutin för hur ett sjukvårdsregionalt masskadelarm ska hanteras.

Vid arbetet med att ta fram regionala evakueringsplaner för sjukvården har arbetsgruppen identifierat likheter mellan de resursbehov som uppkommer vid snabb evakuering av sjukhus i fredstid och de behov som uppkommer vid masskadehändelse. Ett behov av sjukvårdsresurser som vida överstiger tillgången lokalt uppstår i båda fallen på kort tid. Likheterna mellan behoven är både kvalitativa och kvantitativa. Rutinen för masskadelarm kompletterades därför med en del om utrymning i fredstid.

Kopplat till arbetet med masskadelarm har ett koncept tagits fram för hur helikopterverksamheterna i sjukvårdsregionen på bästa sätt kan bistå vid ett masskadelarm.

Regionernas katastrofmedicinska planer har utifrån arbetet uppdaterats i enlighet med de beslutade rutinerna.

Deltagare i arbetsgruppen har också varit engagerade i det nationella arbetet med att ta fram ett masskadetriagesystem, främst för användning inom den prehospitla vården.

- Stödja ökad samverkan kring krisberedskap och förhöjd beredskap

Under andra halvan av året har en ny sjukvårdsregional grupp med säkerhets- och beredskapschefer bildats för att på ett samordnat sätt arbeta med bland annat kompetensförsörjning, samverkan vid övningar och sjukvårdsregionala uppdrag kopplade till Nationell samordning och planering, NSPL. Prioriterade områden för gruppen är bland annat att samverka kring krisledning, försörjningsberedskap, säkra kommunikationer och välfärdsbrottslighet.

Kommunikationsdirektörsgruppen har tillsatt en arbetsgrupp för att jobba med tydligare rutiner och kanaler vid kriskommunikation.

Samverkan inom upphandling

- Främja samverkan inom upphandling mellan regionerna

Upphandlingsgruppen har under året tagit fram en sjukvårdsregional upphandlingsplan för hjälpmedel. Arbetet fortsätter med samverkan kring gemensamma upphandlingsplaner med fokus på hjälpmedel och radiologi.

Datum
2026-02-13

- Underlätta samverkan för att förebygga och bekämpa välfärdsbrott

Under våren skapades en sjukvårdsregional arbetsgrupp för arbetet mot välfärdsbrottslighet. Gruppens syfte är att öka samverkan och erfarenhetsutbyte mellan regionerna, exempelvis delas information, modeller och arbetssätt.

Upphandlingsgruppen har under året tagit fram en gemensam rutin för uteslutningsgrunder, utifrån kapitel 13 i Lagen om offentlig upphandling, LOU. Reglerna för uteslutning finns till för att motverka osund konkurrens i offentlig upphandling.

Sjukvårdsregional prislista

- Granska och fastställa sjukvårdsregional prislista

I december 2025 fastställde Samverkansnämnden den sjukvårdsregionala prislistan för 2026.

Omställning till Nära vård

- Stödja omställningen till Nära vård

Erfarenhetsutbyte och samverkan inom området God och nära vård har fortsatt att utvecklas under året med regelbundna möten för erfarenhetsutbyte och planering av gemensamma aktiviteter. I mars ledde arbetsgruppen för God och nära vård en workshop med ledningsgruppen om ledarskap och uppföljning kopplat till omställningen.

En digital nätverksträff för erfarenhetsutbyte mellan regionerna arrangerades i maj med Region Dalarna som värd. Temat "Samverkan specialiserad vård och primärvård" lockade många deltagare från sjukvårdsregionens regioner.

I augusti deltog representanter för arbetsgruppen i det gemensamma mötet med Ledningsgruppen och sjukvårdsregionala arbetsgrupper där samsyn och gemensamma beröringspunkter identifierades, till exempel gällande kunskapsstyrning, kompetensförsörjning och digitalisering. Under hösten hölls diskussioner om fortsatt samarbete med kunskapsstyrningsgruppen.

Donationsverksamhet

- Främja donationsverksamhet inom regionerna

Under året har ett omfattande arbete genomförts för att stärka donationsverksamheten i sjukvårdsregionen. Året inleddes med att sjukvårdsregionen arrangerade det Nationella donationsmötet i januari, som fick positiv återkoppling från deltagarna.

Datum
2026-02-13

De sjukvårdsregionalt donationsansvariga har träffat lokalt donationsansvariga i alla regioner. Träffarna bidrar till ett stärkt samarbete, gemensamt lärande och en ökad samsyn i arbetet med donation. En sjukvårdsregional arbetsgrupp (RPO) donation har etablerats inom kunskapsstyrningssystemet. Arbetsgruppen har haft en tydlig positiv effekt på utvecklingsarbetet inom sjukvårdsregionen.

Samverkan mellan sjukvårdsregionens vävnadsbanker har utvecklats genom regelbundna möten. Under året har fokus varit att stärka samarbetet med obduktionsteknikerna.

En ny informationsyta på sjukvårdsregionens webbplats har tagits fram för att samla relevant och aktuell information för alla som arbetar med donation inom sjukvårdsregionen. För att öka kunskap och dela information skickas även nyhetsbrev till de som arbetar med organ- och vävnadsdonation i sjukvårdsregionen.

En bred informationssatsning planeras för att höja kunskapen om donation hos all hälso- och sjukvårdspersonal.

Samverkansnämnden har beslutat att ansluta sjukvårdsregionen till den nationella donationslinjen, ett medicinskt stöd för vårdpersonal i donationsprocessen, samt att utöka tjänsten som sjukvårdsregionalt donationsansvarig sjuksköterska för att förstärka stödet till verksamheterna inom vävnadsdonation.

Sjukvårdsregionen har på flera sätt bidragit i framtagandet av Socialstyrelsens nationella handlingsplan för organ- och vävnadsdonation 2026–2030.

Fokusområde Kunskapsstyrning

Etablering och utveckling av arbetssätt för kunskapsstyrning

- Främja etablering och utveckling av arbetssätt för kunskapsstyrning, i enlighet med kunskapsstyrningens nationella utvecklingsplan för 2023–2027
- Fortsatt implementering av det nationella systemet för kunskapsstyrning på sjukvårdsregional nivå inklusive värdskapets olika delar

De sjukvårdsregionala programområdena (RPO) har samverkat och delat med sig av erfarenheter kring implementering och uppföljning av kunskapsstöd. Stödet till grupperna har utvecklats och många grupper använder nu en gemensam fillagringsyta.

Kunskapsstyrningsgruppen har under året haft ett gemensamt möte med alla sjukvårdsregionala programområden-samt ett gemensamt stormöte med verksamhetschefsgруппerna och ledningsgruppen. Teman för stormötena var lågvärdevård samt god och nära vård.

Den sjukvårdsregionala ärendehanteringsprocessen kopplat till Styrgruppen för nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård (SKS) och dess beredningsgrupp (BG) har systematiserats och en struktur för regelbundna avstämningsmöten med berörda personer och grupper har skapats.

Datum
2026-02-13

Sjukvårdsregion Mellansverige har under året fortsatt att stödja de fyra nationella programområden (NPO) som sjukvårdsregionen har värdskap för; Äldres hälsa och palliativ vård, Hjärta- och kärlsjukdomar, Akut vård samt Öron-, näsa- och halssjukdomar.

Arbetet med att skapa en fungerande förvaltning för det sjukvårdsregionala värdskapsuppdraget har fortsatt.

Ett värdskapsmöte har genomförts med ordföranden och processledare i de fyra nationella programområden för vilka Sjukvårdsregion Mellansverige har ett värdskap och olika stödfunktioner. Teman var genomgång av revideringar av de tvååriga verksamhetsplanerna, utfasning av lågvärdevård samt att ta fram realiserbara kunskapsstöd.

- Fortsatt samverkan med kommunerna och omställning till en nära vård

Under uppbyggnadsfasen av kunskapsstyrningssystemet genomfördes regelbundna möten med kommunerna. Men hänsyn till att kommunerna för närvarande lägger fokus på implementering av ny socialtjänstlag och omställningen till nära vård har de gemensamma mötena uteblivit. Kunskapsstyrningsgruppen har tillsammans med det sjukvårdsregionala nätverket för nära vård etablerat kontakt och ser över hur samverkan kan ske framöver.

Kommunala representanter finns bland annat i följande sjukvårdsregionala programområden: Primärvårdsråd, Äldres hälsa och palliativ vård, Psykisk hälsa, Barn och ungdomars hälsa samt i den sjukvårdsregionala samverkansgruppen (RSG) Patientsäkerhet.

- Uppföljning och analys av medicinska resultat i syfte att förbättra effektiviteten, kvaliteten och jämlikheten av vården i sjukvårdsregionen samt arbete kring utfasning av lågvärdevård

Det finns ett förslag om att under 2026 bilda en ny sjukvårdsregional samverkansgrupp Hälsodata, som ska spegla den nationella nivån. Samverkansgruppen ska stödja värdskapet, utgöra en sjukvårdsregional koppling till berörda arbetsgrupper under den nationella samverkansgruppen (NSG) Hälsodata samt öka samverkan och erfarenhetsutbyte mellan regionerna kring relevanta frågor.

Under året har den nationella nivån tagit fram en viljeinriktning kring utfasning av lågvärdevård. Alla sjukvårdsregionala programområden har i uppdrag att arbeta med utfasningen och många grupper diskuterar regelbundet lågvärdevård, exempelvis kloka kliniska val. Det sker även ett erfarenhetsutbyte kring regionala initiativ.

Fokusområde Utbildning och kompetensförsörjning

Stärkt samverkan för kompetensförsörjning

- Främja samarbetet med kommuner och lärosäten via Regionala vårdkompetensrådet

Under året har det regionala vårdkompetensrådet arbetat med kunskapsutbyte och utveckling avseende specialistsjuksköterskeutbildning, AT/BT-läkare och konsekvenser av kommande förändringar. Rådet har även samverkat kring förenade anställningar, kartläggning av modeller för att stärka karriär- och kompetensvägar i klinisk vård, samt forskningsprojekt för hållbar professionsutveckling.

Vårdkompetensrådet har haft två möten under 2025. Samarbetet med det nationella vårdkompetensrådet har utvecklats och det finns nu en tydlig struktur för samverkan.

Representationen i rådet säkerställer ett brett stöd från regionerna och aktiva deltagare i rådets arbetsgrupper. Samverkansnämndens kansli utgör rådets administrativa stöd.

- Stödja regionernas arbete med att bli oberoende av hyrbemanning

Regionerna har tillsammans, under flera års tid arbetat för att minska beroendet av inhyrd personal. Sedan januari 2024 finns ett nationellt regiongemensamt avtal, med gemensam prissättning för olika bemanningstjänster i vården. Samverkansnämnden har fått rapportering kring kostnadsutvecklingen och det arbete som varje region gjort för att minska kostnaderna.

Under 2025 har kostnaderna för inhyrd personal fortsatt att minska i sjukvårdsregionen. Kostnaderna för inhyrning ligger nu under tvåprocentsmålet i exempelvis Region Örebro län och Region Uppsala.

Fokusområde Digitalisering och e-hälsa

Effektivisera och stärka den digitala infrastrukturen

- Stödja utvecklingen och implementeringen av gemensamma riktlinjer för informations- och cybersäkerhet

Informationssäkerhetsgruppen har fortsatt arbetet med att kartlägga hur uppföljning av informationssäkerhetsarbetet sker i de olika regionerna, för att kunna dela det som redan finns framtaget och används, samt för att vid behov kunna samverka och samarbeta. Samverkan i gruppen ger deltagande regioner goda möjligheter att ta del av varandras arbete inom områden cybersäkerhet och dataskydd.

En gemensam checklista för upphandlingar används och arbetet fortsätter med att säkerställa att informationssäkerhetsfrågorna lyfts redan i ett tidigt skede av upphandlingsprocessen.

Datum
2026-02-13

Ett arbete med att ta fram ett stödmaterial för informationssäkerhet och dataskydd vid egenvårdsapplikationer/monitorering är slutfört.

- Främja samordning av IT-lösningar och digitala initiativ på nationell nivå

Ineras regionala beredningsgrupp bistår Ineras ledning i strategiska vägval utifrån regionernas behov av verksamhetsutveckling genom digitalisering. Sjukvårdsregion Mellansveriges representanter har under året deltagit i denna samverkan och i dialoger kring mål att stärka nationell samordning av IT-lösningar och olika initiativ.

Under 2025 har återkommande frågor varit planering av nationella tjänster, med särskilt fokus på infrastruktur och att undvika parallella lösningar för att i stället nyttja gemensamma komponenter. Dialog har även skett kring utvecklingen av 1177:s E-tjänster och nationella lösningar för informationsdelning och interoperabilitet.

Sjukvårdsregionen har även medverkat i dialoger om säker digital identitet och åtkomst, inklusive gemensamma behörighetsprinciper med fortsatt utveckling av SITHS/e-legitimation, samt lyft behov av standardiserade integrationssätt och en tydlig nationell färdplan för kopplingar mellan nationella tjänster och regionernas vårdinformationsmiljöer.

Sjukvårdsregionen har särskilt uppmärksammat vikten av att Inera samordnar och prioriterar nationella integrationslösningar mot journalsystemen så att regionerna inte behöver bygga egna parallella lösningar.

Digitaliseringsinitiativ

- Främja och stödja digitaliseringsinitiativ inom sjukvårdsregionen

Under året har ett arbete påbörjats för att se om den sjukvårdsregionala nivån kan bidra i att överbrygga gapet mellan nationella initiativ och lokal implementering, samt hur sjukvårdsregionen kan agera samlat och effektivt i den digitala utvecklingen. Arbetet fortsätter under 2026.